

Додаток 3 до робочої програми навчальної дисципліни

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Інженерний захист населення і територій» для слухачів сектору заочного та дистанційного навчання. напряму підготовки 6.170201 «Цивільний захист», освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»

ВСТУП

Техногенне, екологічне та природне становище України рік від року стає складнішим, зростає його негативний вплив на населення та навколишнє середовище. Тому, з набуттям Україною незалежності, враховуючи досвід економічно розвинутих країн, було розпочато законодавче оформлення цивільного захисту, як державної системи органів управління та сил для організації і здійснення заходів щодо захисту населення від впливу наслідків надзвичайних ситуацій.

Підготовка сучасних професіоналів з безпеки — це наукомістка галузь високих технологій. Основу освіти фахівця складає ризик орієнтований підхід. Ризик орієнтований підхід висвітлює таємний світ небезпек, робить запобіжні заходи більш осмисленими і цілеспрямованими. Основними задачами ризик орієнтованого підходу є створення реальних наукових основ забезпечення безпеки складних технічних систем, людей і довкілля, розроблення методів оцінки небезпеки промислових об'єктів та наукових засад концепції прийняттого ризику стосовно умов функціонування системи людина-техніка-середовище. Перехід на аналіз та управління ризиками повинен забезпечити подолання негативної тенденції росту числа надзвичайних ситуацій техногенно-природного походження.

Навчальна дисципліна «Інженерний захист населення і територій» є нормативною складовою стандарту вищого навчального закладу. Програма розрахована на шість кредитів (216 годин). Курс базується на попередніх знаннях із фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Основне завдання контрольної роботи - це формування власної думки слухачів з теоретичних та практичних питань, які розглядаються, та внесення ними пропозицій щодо їх вирішення на підставі вимог чинних нормативно-правових актів. Змінювати варіант роботи слухач не має права.

Робота повинна бути виконана самостійно та належним чином оформлена.

Вимоги до оформлення. Обсяг роботи – 10 - 15 сторінок. Сторінки роботи нумеруються. Контрольна робота має бути написана українською мовою (для іноземних слухачів – російською мовою). Слухачі, прізвище яких починається з літери "А, Д, З, Л, П, У, Ч" – виконують роботу за першим варіантом; - з літери "Б, Е, Й, М, Р, Ф, Ш" - виконують другий варіант; - з літери "В, Є, І, Н, С, Х, Щ" - третій варіант; - з літери "Г, Ж, К, О, Т, Ц, Ю, Я" - четвертий варіант. Підготовка контрольної роботи повинна розпочатися з вивчення методичних рекомендацій за темою та інших публікацій з питань, що досліджуються. Робота повинна бути виконана слухачами самостійно та належним чином оформлена.

Першим листом контрольної роботи є титульний лист.

Зразок титульного листа

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра наглядово-профілактичної діяльності

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Інженерний захист населення і територій»

Варіант № __

Виконав:

Перевірив:

Харків – 201__

В роботі необхідно вказати прізвище, ім'я, групу і курс виконавця, тему і план дослідження; перелічуються всі використані джерела наукової літератури та нормативно-правові акти.

Література і нормативно-правові акти, що цитуються, повинні бути оформлені у вигляді загального списку у порядку цитування або за абеткою. В тексті посилання на літературу позначаються порядковою цифрою у квадратних дужках, наприклад, [1; с. 5]. Література у списку дається на мові оригіналу. Бібліографічні дані наводяться за титульним аркушем видання наприкінці роботи.

Таблиці і схеми відокремлюються від основного тексту пустими рядками.

Основні висновки, пропозиції та рекомендації необхідно оформляти в заключній частині роботи.

Наприкінці роботи необхідно поставити дату та особистий підпис. Цінним додатком до роботи є схеми та таблиці. Негативна рецензія зобов'язує слухача переробити роботу згідно із зауваженнями, сформульованими у рецензії; після цього робота повертається на перевірку. Позитивна рецензія дає право слухачу на захист своєї роботи в період екзаменаційної сесії. Контрольна робота оцінюється за змістом, ступенем самостійності виконання, вмінням під час захисту обґрунтувати основні положення роботи та зроблені в ній висновки. Рекомендована література є на кафедрі наглядово-профілактичної діяльності, в бібліотеці НУЦЗ України та інших бібліотеках міста.

ЗМІСТ КУРСУ

МОДУЛЬ 1. Вимоги нормативно-правових актів з інженерного захисту населення та територій.

Змістовий модуль 1. Вимоги нормативно-правових актів з інженерного захисту населення та територій

Тема 1.1. Інженерний захист населення і територій. Терміни та визначення.

Законодавство України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Надзвичайна ситуація техногенного та природного характеру. Основні завдання та заходи у сфері захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру. Основні завдання та заходи у сфері захисту населення і територій від НС. Принципи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Види захисту населення і територій. Сили та засоби захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру.

Рекомендована література:

- 1 Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
- 2 Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403.
- 3 Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану».
- 4 Закон України від 06.04.2000 р. № 1647-III «Про правовий режим воєнного стану».
- 5 Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
- 6 Конституція України (254к/96-ВР)
- 7 Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Тема 1.2. Надзвичайні ситуації, їх класифікація.

Вимоги нормативних документів щодо класифікації надзвичайних ситуацій. Нормативні документи на підставі яких здійснюється класифікація НС. Види та рівні надзвичайних ситуацій. НС техногенного характеру. НС природного характеру. НС соціального характеру. НС воєнного характеру. Рівні НС: державний; регіональний; місцевий, об'єктовий Алгоритм класифікації надзвичайних ситуацій.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403.
2. Наказ МНС України від 12.12.2012 № 1400 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.01.2013 № 40/22572.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 “Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями”.
4. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010.

5. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Тема 1.3. Завдання інженерно-технічного захисту при плануванні територій.

Завдання розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у схемах планування територій. Склад і зміст розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у схемах планування територій відповідних адміністративно-територіальних одиниць, генеральних планах населених пунктів. Зона можливого ураження. Схема планування території Склад і зміст розділів ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у схемах планування територій на регіональному рівні. Склад і зміст розділів ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у генеральних планах населених пунктів.

Рекомендована література:

1. ДБН В .1.2-4-2006 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (Цивільної оборони)».
2. ДБН Б. 1.1-5:2007 Друга частина. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час у містобудівній документації.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 "Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій".
 1. Закон України "Про планування і забудову територій".
 2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. -381 с.

Тема 1.4. Інженерно-технічні заходи в містобудівній документації.

Розміщення об'єктів та планування і забудова міст. Розміщення об'єктів, які мають НХР, вибухові речовини і матеріали, легкозаймисті та паливні речовини. Розміщення атомних електростанцій. Захисні споруди цивільного захисту (цивільної оборони). Сховища цивільного захисту (цивільної оборони). Протирадіаційні укриття. Підприємства, гідротехнічні споруди, інженерні системи. Об'єкти, які мають НХР, вибухові речовини та матеріали. Гідротехнічні споруди.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про основи містобудування».
2. ДБН В .1.2-4-2006 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (Цивільної оборони)».
3. ДБН Б. 1.1-5:2007 Друга частина. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час у містобудівній документації.
4. Закон України "Про планування і забудову територій".
5. ДБН В 360–92^{**}. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.
6. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

МОДУЛЬ 2. Протисейсмічні інженерні заходи.

Змістовий модуль 2. Заходи протидії небезпечним геологічним процесам.

Тема 2.1. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Види надзвичайних ситуації природного характеру. Геологічні небезпечні явища. Гідрологічно - небезпечні явища. Метеорологічні небезпечні явища. Фактори ураження джерел природних надзвичайних ситуацій та характер їх дії.

Рекомендована література:

1. Щоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. — Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. — 438 с.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Тема 2.2. Стан сейсмічної активності в Україні.

Загальні дані про сейсмологію. Загальні дані щодо сейсмічної активності в Україні. Загальна характеристика сейсмічної обстановки в Україні. Сейсмічне районування території України. Закарпатський сейсмоактивний регіон. Добруджинський сейсмоактивний регіон. Кримсько-Чорноморський сейсмоактивний регіон. Керченсько-Анапський сейсмоактивний район. Західно-Кавказька сейсмічна зона.

Рекомендована література:

1. ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997р. N 699 «Про затвердження Положення про національну систему сейсмічних спостережень та підвищення безпеки проживання населення у сейсмонебезпечних регіонах, Положення про Міжвідомчу комісію із сейсмічного моніторингу та Програми функціонування і розвитку національної системи сейсмічних спостережень та підвищення безпеки проживання населення у сейсмонебезпечних регіонах».

Тема 2.3. Протисейсмічний інженерний захист територій.

Сейсмічний моніторинг аналіз катастрофічних землетрусів. Прогноз землетрусів. Протисейсмічні інженерні заходи. Загальні принципи проектування у сейсмічно небезпечних районах. Інженерно-сейсмометричні спостереження і паспортизація об'єктів будівництва. Розрахунки на сейсмічні впливи. Особливості проектуванні транспортних споруд у сейсмічних районах. Особливості проектування гідротехнічних споруд у сейсмічних районах.

Рекомендована література:

1. ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.
3. Щоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. — Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. — 438 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997р. N 699 «Про затвердження Положення про національну систему сейсмічних спостережень та підвищення безпеки проживання населення у сейсмонебезпечних регіонах, Положення про Міжвідомчу комісію із сейсмічного моніторингу та Програми функціонування і розвитку національної системи сейсмічних спостережень та підвищення безпеки проживання населення у сейсмонебезпечних регіонах».

Тема 2.4. Будівництво в сейсмічних районах України.

Вимоги до об'єктів, які будуються у сейсмічних районах. Житлові, громадські, виробничі будівлі і споруди. Основи і фундаменти. Перекриття та покриття. Перегородки, балкони, еркери, архітектурні елементи будівлі. Особливості проектування залізобетонних конструкцій. Каркасні будівлі. Будівлі з несучими стінами з монолітного залізобетону. Великопанельні будівлі. Конструктивні вимоги до будівель, що будуються в районах сейсмічності 6 балів.

Рекомендована література:

1. ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.
3. Щоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. — Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. — 438 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997р. N 699 «Про затвердження Положення про національну систему сейсмічних спостережень та підвищення безпеки проживання населення у сейсмонезбезпечних регіонах, Положення про Міжвідомчу комісію із сейсмічного моніторингу та Програми функціонування і розвитку національної системи сейсмічних спостережень та підвищення безпеки проживання населення у сейсмонезбезпечних регіонах».

МОДУЛЬ 3. Інженерні заходи протидії небезпекам надзвичайних ситуацій природного характеру.

Змістовий модуль 3. Інженерний захист об'єктів від зсувних та обвальних процесів.

Тема 3.1. Основні види зрушень та їх структурні елементи.

Основні види геологічно-небезпечних явищ та причини їх виникнення основні види та структурні елементи зрушень їх характеристики та параметри. Характеристика, причини виникнення та основні параметри зсувів і обвалів. Види схилів.

Рекомендована література:

1. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.
2. Довідник з цивільної оборони /ЗАТ Укртехногрупа. — Київ. — 2000р.

Тема 3.2. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів.

Інженерний захист об'єктів від зсувних та обвальних процесів. Мета та засоби інженерного захисту об'єктів. Прогнозування зсувів. Заходи щодо боротьби із зсувами. Основні заходи і види спеціальних протизсувних споруд. Заходи щодо інженерного захисту об'єктів від зсувних та обвальних процесів. Вимоги до експлуатації протизсувних і протиобвальних споруд.

Рекомендована література:

1. ДБН В.1.1-3-97. Захист від небезпечних геологічних процесів. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

Змістовий модуль 4. Інженерні заходи від та селів, лавин та повеней.

Тема 3.3. Інженерні протиселеві заходи.

Характеристика, причини виникнення та основні параметри селевих потоків. Протиселеві інженерні заходи. Прогнозування селів. Основні інженерні протиселеві споруди. Класифікація повеней. Характеристика, причини виникнення та основні параметри повеней. Основні заходи і види спеціальних захисних протиповеневих споруд. Берегозахисні споруди і заходи, вимоги до них. Технологія укріплення берегів. Інженерний захист берегів.

Рекомендована література:

1. ДБН В.1.1-3-97. Захист від небезпечних геологічних процесів. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

Тема 3.4. Інженерні протилавинні заходи.

Основні види снігових лавин та причини їх виникнення. Основні характеристики снігових лавин. Лавинно-небезпечні території України. Прогнозування сходу лавин. Інженерні протилавинні заходи. Загальні принципи протилавинних заходів. Протилавинні споруди і заходи, вимоги до них.

Рекомендована література:

1. География лавин. Под ред. Мягкова С.М., Канаева Л.А. Изд-во МГУ, 1992, 331 с.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.
3. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування. / За загальною редакцією В.В.Могильниченка. – К.: КІМ, 2008, - 152с., с. 49-53.
4. Трошкина Е.С., Войтковский К.Ф. Прогнозная оценка эффективности противолавинных мероприятий. В кн.: Снежный покров в горах и лавины. М.: Наука. 1987, с.137 – 143.
5. ДБН.В.1.1-24:2009 «Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування». Чинний від 2011.01.01.

Тема 3.5. Інженерні заходи від повені. Заходи щодо попередження руйнування берегів водоймищ.

Основні характеристики повеней. Класифікація повеней. Характеристика, причини виникнення та основні параметри повені. Берегозахисні споруди і заходи, вимоги до них. Технологія укріплення берегів. Інженерний захист берегів. Характер і обсяги руйнувань і втрат при затопленні. Зниження обсягів руйнувань і втрат в умовах впливу хвиль катастрофічних затоплень. Склад і характеристики комплексів заходів, спрямованих на зниження обсягів руйнувань і втрат у зонах катастрофічного затоплення. Характеристика, причини виникнення та основні параметри повені. Основні заходи і види спеціальних захисних протиповеневих споруд.

Рекомендована література:

1. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.
2. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування./За загальною редакцією В.В.Могильниченка. – К.: КІМ, 2008, - 152с.
3. ДБН.В.1.1-24:2009 «Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування». Чинний від 2011.01.01.
4. ДБН В.1.1-25:2009 «Захист від небезпечних геологічних процесів. Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення».

Модуль 4. Інженерні заходи протидії небезпекам техногенного характеру.

Змістовий модуль 5. Заходи щодо боротьби із карстовими процесами.

Тема 4.1. Протикарстові інженерні заходи.

Основні види карстових явищ та причини їх виникнення. Характеристика, причини виникнення та основні параметри карстових процесів. Протикарстові і протисуфозійні заходи. Основні заходи щодо боротьби із карстовими процесами. Позитивні та негативні дії карсту.

Рекомендована література:

1. ДБН.В.1.1-24:2009 «Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування». Чинний від 2011.01.01.
2. ДБН В.1.1-5-2000 Будинки і споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах.
3. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Змістовий модуль 6. Розміщення та вимоги до безпечності виробничого процесу потенційно-небезпечних об'єктів.

Тема 4.2. Вимоги щодо розташування потенційно небезпечних об'єктів на територіях.

Вимоги нормативних документів щодо розміщення ПНО на території населених пунктів. Нормативні вимоги щодо розміщення ПНО на території підприємств. Зонування території населеного пункту за функцій ним призначенням — сельбищна, виробнича, ландшафтно-рекреаційна. Розміщення об'єктів в залежності від ступеня небезпеки, рельєфу місцевості, рози вітрів та інших гідрометеорологічних факторів. Нормування відстаней між об'єктами різного призначення і до потенційно-небезпечних об'єктів. Улаштування санітарно-захисних зон навколо потенційно-небезпечних об'єктів і транспортних магістралей.

Рекомендована література:

1. ДБН 360-92**. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.
2. ДБН Б.2.4-1-94. Планування і забудова сільських поселень.
1. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Змістовий модуль 7. Розташування на територіях транспортних комунікацій та комунально-енергетичних мереж.

Тема 4.3. Інженерні заходи попередження аварій на системах комунально-енергетичних мереж.

Основні види транспортних комунікацій та вимоги щодо їх розташування. Мережа громадського пасажирського транспорту і пішохідного руху Основні види та характеристики систем водопостачання населених пунктів, промислових об'єктів, сільських населених пунктів. Характер можливих руйнувань на системах водопостачання. принципи організації системи водовідведення, конструкції каналізаційних мереж і споруд. Стійкість каналізаційних мереж і споруд. Розглянути основні види інженерних заходів щодо попередження руйнування мереж і споруд даних типів. Характер можливих руйнувань на системах водопостачання. Види інженерних заходів щодо попередження аварій на системах газопостачання, тепlopостачання та електричних мережах. Причини руйнувань газових мереж і споруд, та їх наслідки. Руйнування електричних мереж, та їх наслідки. Руйнування теплових мереж, та їх наслідки. Особливості розташування і прокладання комунально-енергетичних мереж. Спеціальні покажчики.

Рекомендована література:

1. ДБН 360-92**. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.
2. ДБН В.360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських

поселень.

3. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

Змістовий модуль 8. Греблі, дамби, їх призначення та різновиди. Впливи на греблі та дамби. Загальні принципи конструювання гребель та дамб..

Тема 4.4. Гідротехнічні споруди. Їх класифікація.

Загальні данні про гідротехнічні споруди. Основні характеристики найбільш крупних водосховищ України. Гідротехнічна споруда напірного фронту. Конструктивні характеристики греблі. Земляні греблі. Бетонні греблі. Кам'яноакридні греблі.

Рекомендована література:

1. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

Змістовий модуль 9. Заходи протидії небезпекам гідродинамічного характеру.

Тема 4.5. Принципи забезпечення стійкості гідротехнічних споруд.

Інженерно-технічні заходи щодо зниження наслідків катастрофічних затоплень при руйнуванні гідровузлів. Можливі наслідки при руйнуванні гідровузлів, вихідні дані для розрахунків параметрів хвилі прориву. Руйнівна дія хвилі прориву. Основні положення і порядок розрахунку параметрів хвилі прориву. Розрахунок часу початку проведення рятувальних робіт.

Рекомендована література:

1. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

2. Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек : Навч. посібник / В.А. Андронов, А.С. Рогозін, О.М. Соболев та ін. — Х. : НУЦЗУ, 2011 . — 264 с.

Модуль 5. Захисні споруди цивільної оборони.

Змістовий модуль 10. Накопичення фонду захисних споруд та будівництва сховищ і протирадіаційних укриттів.

Тема 5.1. Загальні відомості про захисні споруди цивільної оборони, їх класифікація.

Призначення захисних споруд цивільної оборони. Розміщення сховищ. Їх класифікація. Розміщення протирадіаційних укриттів. Їх класифікація. Місткість захисних споруд. Місткість протирадіаційних укриттів. Вимоги до приміщень, які можуть бути пристосовані під протирадіаційні укриття. Підвищення захисних властивостей будинків та споруд.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України.

2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

3. О.П. Депутат, І.В.Коваленко І.С. Мужик «Цивільна оборона», навчальний посібник Львів 2001 336 с.

4. ДБН В 2.2.5-97 «Захисні споруди цивільної оборони».

Змістовий модуль 11 Об'ємно-планувальні, конструктивні вирішення та технічні системи життєзабезпечення.

Тема 5.2. Будівельні вимоги до сховищ, протирадіаційних укриттів.

Об'ємно-планувальні рішення сховищ. Об'ємно-планувальні рішення приміщень основного призначення. Об'ємно-планувальні рішення приміщень допоміжного призначення. Конструктивні вирішення сховищ. Обладнання входів та виходів у сховища. Гідроізоляція та герметизація. Конструктивні рішення протирадіаційних укриттів. Об'ємно-планувальні рішення протирадіаційних укриттів. Вентиляція, опалення, водопостачання та каналізація протирадіаційних укриттів. Найпростіші укриття. Підвищення захисних властивостей ПРУ.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.
3. О.П. Депутат, І.В.Коваленко І.С. Мужик «Цивільна оборона», навчальний посібник Львів 2001 336 с.
4. ДБН В 2.2.5-97 «Захисні споруди цивільної оборони».

Тема 5.3. Захисні пристрої та системи життєзабезпечення у спорудах цивільної оборони.

Вентиляція сховищ та захисні пристрої для вентиляції. Противибухові пристрої. Санітарно-технічні системи та обладнання. Система водопостачання сховищ. Система каналізації сховищ. Електротехнічні пристрої і зв'язок. Система опалення сховищ. Технічні характеристики фільтрів-поглиначів. Складові системи вентиляції (повітропостачання) сховищ. Припливні і витяжні системи.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.
3. О.П. Депутат, І.В.Коваленко І.С. Мужик «Цивільна оборона», навчальний посібник Львів 2001 336 с.
4. ДБН В 2.2.5-97 «Захисні споруди цивільної оборони».

Змістовий модуль 12. Прийняття, введення в експлуатацію, порядок утримання та списання захисних споруд.

Тема 5.4. Прийняття в експлуатацію та утримання захисних споруд цивільної оборони.

Законодавчі нормативно-правових акти з питань прийняття в експлуатацію та утримання захисних споруд цивільної оборони. Прийняття в експлуатацію об'єктів. Порядок роботи приймальних комісій. Державна приймальна комісія. Робочі комісії. Прийняття будівельних конструкцій. Утримання захисних споруд. Загальні вказівки утримання захисних споруд. Утримання інженерно-технічного обладнання.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.
3. О.П. Депутат, І.В.Коваленко І.С. Мужик «Цивільна оборона», навчальний посібник Львів 2001 336 с.

4. ДБН В 2.2.5-97 «Захисні споруди цивільної оборони».

Модуль 6 Захист населення та території від вибухових пристроїв та речовин військового та промислового характеру.

Змістовий модуль 13. Склади вибухових речовин, їх основні складові частини.

Тема 6.1. Склади вибухових речовин, їх основні складові частини.

Поняття про вибух. Вибухові речовини. Детонація. Піротехнічний виріб. Піротехнічний склад. Небезпечний чинник піротехнічного виробу. Небезпечна зона піротехнічного виробу. Класифікація вибухових речовин. Вибухові характеристики вибухових речовин. Промислові вибухові речовини. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.

Рекомендована література:

1. “Керівництво з підричних робіт” РПР-69 1969 р.;
2. “Методичний посібник з спеціальної підготовки” (підричні роботи) Військ друк. 1971 р.;
3. Керівництво для арсеналів, баз і складів ракет і боєприпасів. Ч.1,2 Військ друк. 1973р.;
4. Закон України «Про об’єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.01р. № 2245– III;
5. «Тимчасове рішення про встановлення термінів зберігання (технічної придатності) боєприпасів артилерії, засобів ближнього бою та їх комплектуючі елементів № 131/Н/02-96».
6. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. – Х.:НУЦЗУ, 2014. – 381 с.

Тема 6.2. Утримання технічної території. Допуск на технічну територію

Перевезення вибухових матеріалів автомобільним транспортом. Вимоги до організації перевезення вибухових матеріалів. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.

Рекомендована література:

1. “Керівництво з підричних робіт” РПР-69 1969 р.;
2. “Методичний посібник з спеціальної підготовки” (підричні роботи) Військ друк. 1971 р.;
3. Керівництво для арсеналів, баз і складів ракет і боєприпасів. Ч.1,2 Військ друк. 1973р.;
4. Закон України «Про об’єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.01р. № 2245– III;
5. «Тимчасове рішення про встановлення термінів зберігання (технічної придатності) боєприпасів артилерії, засобів ближнього бою та їх комплектуючі елементів № 131/Н/02-96».
6. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Змістовий модуль 14. Захист населення та території при проведенні підричних робіт та заходи безпеки.

Тема 6.3. Захист населення та території при проведенні підричних робіт та розмінуванні.

Поняття про підричні роботи. Класифікація зарядів. Засоби і способи підривання. Знищення виявлених вибухових пристроїв і засобів підриву. Вогневе підривання. Електричне підривання. Безпечні відстані при підричних роботах. Засоби безпеки при підричних роботах. Знищення вибухових пристроїв, боєприпасів, засобів підриву які не підлягають подальшому зберігання.

Рекомендована література:

1. “Керівництво з підривних робіт” РПР-69 1969 р.;
2. “Методичний посібник з спеціальної підготовки” (підривні роботи) Військ друк. 1971 р.;
3. Керівництво для арсеналів, баз і складів ракет і боєприпасів. Ч.1,2 Військ друк. 1973р.;
4. Закон України «Про об’єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.01р. № 2245– ІІІ;
5. «Тимчасове рішення про встановлення термінів зберігання (технічної придатності) боєприпасів артилерії, засобів ближнього бою та їх комплектуючі елементів № 131/Н/02-96».
6. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Тема 6.4. Елементи технічної території складів зберігання вибухових матеріалів та боєприпасів та їх характеристика.

Класифікація складів вибухових матеріалів. Елементи технічної території складів зберігання вибухових матеріалів та боєприпасів та їх характеристика.

Рекомендована література:

1. “Керівництво з підривних робіт” РПР-69 1969 р.;
2. “Методичний посібник з спеціальної підготовки” (підривні роботи) Військ друк. 1971 р.;
3. Керівництво для арсеналів, баз і складів ракет і боєприпасів. Ч.1,2 Військ друк. 1973р.;
4. «Тимчасове рішення про встановлення термінів зберігання (технічної придатності) боєприпасів артилерії, засобів ближнього бою та їх комплектуючі елементів № 131/Н/02-96».
5. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

Тема 6.5. Зберігання та транспортування вибухових небезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.

Збереження вибухових матеріалів. Транспортування вибухових матеріалів. Перевезення вибухових матеріалів автомобільним транспортом. Вимоги до організації перевезення вибухових матеріалів.

Рекомендована література:

1. “Керівництво з підривних робіт” РПР-69 1969 р.;
2. “Методичний посібник з спеціальної підготовки” (підривні роботи) Військ друк. 1971 р.;
3. Керівництво для арсеналів, баз і складів ракет і боєприпасів. Ч.1,2 Військ друк. 1973р.;
4. «Тимчасове рішення про встановлення термінів зберігання (технічної придатності) боєприпасів артилерії, засобів ближнього бою та їх комплектуючі елементів № 131/Н/02-96».
5. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: Навчальний посібник. Х.:НУЦЗУ, 2014. - 381 с.

ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1 (А, Д, З, Л, П, У, Ч)

1. Перелічити НПА України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
2. Алгоритм класифікації НС.
3. Склад і зміст розділів ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у генеральних планах населених пунктів

Варіант 2 (Б, Е, Й, М, Р, Ф, Ш)

1. Основні завдання та заходи у сфері захисту населення і територій від НС техногенного характеру та природного характеру
2. Завдання розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у схемах планування територій
Дати визначення надзвичайної ситуації державного рівня.

Варіант 3 (В, Є, І, Н, С, Х, Щ)

1. Основні завдання та заходи у сфері захисту населення і територій від НС техногенного характеру та природного характеру.
2. Склад і зміст розділів ІТЗ ЦЗ (ЦО) на мирний час у генеральних планах населених пунктів.
3. Сейсмічне районування території України.

Варіант 4 (Г, Ж, К, О, Т, Ц, Ю, Я)

1. Види захисту населення і територій.
2. Завдання ІТЗ при плануванні територій.
3. Загальні принципи будівництва в сейсмічних районах

Укладач:
заступник начальника кафедри
наглядково-профілактичної діяльності
к.техн.н., ст. наук. співр.

О.В.Савченко